

hån og kulde. I sin harme lod han træet fælde og drog ud i verden. Den afhuggede egestump slog nye kviste, der i tidens løb voksede op og blev til et stort træ, der stod i flere hundrede år. Træet blev på hele Kegnæs kun kaldt for Hagens Eg. Træet er for længst borte, men navnet lever endnu.

Fladmosen ved Østerby

I gamle dage havde alle bønder et stykke land i Fladmosen (Flaimosen), hvor de kunne grave ganske gode

tørv. Området omkring Østerby og Fladmosen var tidligere plaget af flyvesand, og både Fladmosen og Hartsøen blev gradvist afskåret fra havet, ved at flyvesandet tilstoppede udløbene. En fiskermester Hein ville på et tidspunkt give fiskerne hele flyvesandområdet, da det efter hans mening lå i direkte forbindelse med den åbne strand. Bønderne gjorde dog deres ret gældende, og sådan blev det.

Kegnæs Fyr

Der har været et fyr på Kegnæshøj siden 1845, men først fra 1896 har det nuværende fyrtårn vejledt skibsfarten. Efter genforeningen blev der bygget en ny fyrmesterbolig. Ved fyret er der i dag en vejrstation, der sender meldinger til DMI døgnet rundt.

Kegborg

I den tidlige middelalder var Als udsat for talrige angreb fra vendiske sørøvere, der især angreb sydøstvendte kyster. Til forsvar anlagde adelen derfor en række borge. Ved parkeringspladsen på Drejet ligger resterne af en af disse borge: Kajborg.

Borgen opstod, ved at man gravede rundt om en bronzealderhøj og kastede jord op på højen, så den til sidst var omgivet af volde og dobbelte grave.

Sønderborg Kommune
Natur og Miljø
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
www.sonderborg.dk

54928, 12.2009
Fotos: Louise Kristensen

Kegnæs

Kegborg - Kegnæs Ende

Kegnæs - En halvø ud til Flensborg Fjord

Denne smukke halvø er en flad morænebakke dannet under den sidste istid. Da isen smeltede, var 'Æ Lille-hav' fastland helt ind til Høruphav og blev først oversvømmet, da Østersøens havspejl begyndte at stige for cirka 8000 år siden.

Hovedparten af øen er landbrugsland med enkelte småskove. Øen har nogle markante naturområder, som fx Hartsø og Hjortholm Sø, som byder på fantastiske naturoplevelser, og øen har også mange familievenlige sandstrande - især på sydkysten. Kegnæshøj med fyrtårnet er øens højeste punkt, som hæver sig 10 meter over havoverfladen.

Spændende fortidsminder

Kegnæs rummer utallige fortidsminder, som vidner om tidligere kulturer. Nogle af disse minder er dog ikke synlige i dag. I farvandet ud for Kegnæs finder man mange skibsvrag fra forskellige tidsperioder, blandt andet tyske ubåde fra 2. verdenskrig nord for Kongshoved.

Det mangfoldige dyreliv på Kegnæs

Fra Drejet er det især om vinteren meget populært at observere fuglene, men også i træktiden, hvor man kan se flere fuglearter, der flyver langs dæmningen. I vintermånederne kan man få øje på havlit, edderfugl, spids-, pipe-, taffel-, grå-, trol-, grav- og hvinand, stor skallesluger, toppet skallesluger, toppet lappedykker, blishøns, knopsvane, skarv, strandskade og vibe. Miljøministeren har udpeget Sønderborg Kommune til at have et særligt ansvar for at beskytte stor skallesluger, som kræver en særlig indsats for at blive bevaret. Det sker ved at sætte redekasser op og ved at begrænse færdsel i de områder, hvor den fouragerer.

Den er sårbar og står derfor på den danske 'rødliste' over truede arter. Halvdelen af den begrænsede bestand i Danmark yngler i Sønderborg Kommune og næsten udelukkende i de opsatte redekasser, da der kun er få gamle, hule træer, som er dens naturlige rugested.

Grønmarkstenen og jættekvinden

Istiden efterlod Grønmarkstenen i vandkanten ud for Grønmark ved vestkysten. Det er en stor vandreblok af granit på 5,20 x 3,80 x 2,45 meter, som oprindeligt stammer fra fjelde på den skandinaviske halvø.

Et sagn fortæller, at stenen blev kastet til Kegnæs af en gigantisk jættekvinde fra Klintinghøj. Hun lagde stenen i forklædet og brugte det som slynge for at kaste stenen mod en anden jættekvinde. Men forklædet brast, og stenen faldt ned på stranden.

Oplevelsesrige vandreruter

Sønderborg Kommune deltog fra 2006 til 2008 i 'Naturprojekt Ydre Flensborg Fjord' - et fælles dansk-tysk EU-projekt, som har særlig fokus på at forbedre leved forholdene for forskellige paddearter i de små naturområder. For at glæde både lokale og besøgende skabte projektet også de smukke vandreruter, som er et sammenhængende stisystem, hvor oplevelserne står i kø.

Følg strækningen langs sydkysten på lidt over 10 km, rundturen omkring Bredsten på cirka 6 km og den vestlige rundtur omkring Kegnæs Ende på cirka 7 km. Nyd naturen og følg de afmærkede stier. Men pas på ikke at gøre jættekvinden vred!

Kegnæs Kirke - Bygget i 1615

Det var en meget tragisk historie, der førte til, at kirken blev bygget. Hertug Hans den Yngre lod ti bønder hænge, fordi de angiveligt havde stjålet kød fra hans spisekammer. Men da det blev forår, og isen smeltede, dukkede kødet op i voldgraven. Det var blevet fordærvet, og de ansatte turde ikke fortælle det til hertugen og smed derfor kødet ud. Kirken blev opført som bod på den uretmæssige henrettelse.

Prædikestolen i Kegnæs Kirke er desuden berømt for sit timeglas, der viser menigheden, hvor lang tid gudstjenesten har varet.

Hagensig - Hagens Eg

Junker Hagen, som boede på Kegnæs, var forelsket i datteren til junkeren på Lysabild Slot. Da han var un-dervejs for at anholde om ungmøens hånd, skar han korsets tegn i et egetræ på vejen som godt varsel. Hos junkeren blev han afvist med